

Het sneeuwt in de Sarphatistraat,
het is de mooiste sneeuw op aard
zo grijs en grauw als regen

De sneeuw in de Sarphatistraat
valt in de mooiste straat op aard
en regen is een zegen

Guus Luijters,
uit de bundel *De meisjes van
de Kinkerstraat* en andere gedichten, 2000

De Plantage Oase van Amsterdam

Colofon 2019 Redactie: Birre Yazar-Walvis, Melke Hamelink-Gompen, Ellis Buis. Ontwerp: Merkтуг. Met dank aan al onze partners.

De Plantage Oase van Amsterdam

Samen zorgen we voor onze buurt!

Word lid
en bouw mee
aan de groenste
buurt van
Amsterdam

Welkom

Word lid!
In dit boek je
vind je meer
over ons
buurtnetwerk
De Plantage

**“Samen bewaren
we de balans die
De Plantage haar
onmiskenbare
sfeer geeft en
waar we trots
op zijn.”**

Foto: Robin de Puy

Mogen we ons even voorstellen?

Achttien culturele instellingen, waaronder musea, theaters en tuinen, maken zich al twaalf jaar sterk voor duurzaamheid en promotie in De Plantage. Jaarlijks verleiden we zo'n vijf miljoen dagjesmensen, internationale stedentrippers en cultuurliefhebbers naar onze mooie, groene buurt tussen Oosterdok en Oosterpark. Als cultureel ondernemers proberen we daarbij zo duurzaam mogelijk te zijn, en streven we naar behoud van de leefbaarheid in de buurt en een goede verbinding met buurtbewoners.

Samen in het nieuwe buurtnetwerk

We willen wat we kunnen en weten graag delen met de buurt. Daarom nemen we het initiatief om samen op te trekken. We nodigen je van harte uit je aan te sluiten. In ons nieuwe buurtnetwerk zorgen we samen voor een aantrekkelijke, sfeervolle en groene buurt. Samen met onze leden: met ondernemers zoals hotels, cafés en restaurants, onderwijsinstellingen en bewonersverenigingen, en natuurlijk met de gemeente en andere partners. Zo willen we iedereen in de buurt betrekken bij onze activiteiten.

Sluit je aan en doe mee!

Als lid kun je participeren en profiteren. Ben je ondernemer, dan kun je je straks ook aansluiten bij een of meer duurzaamheidsprojecten of bij een promotionele activiteit. Ben je bewoner, dan kunnen we samen de buurt leefbaar houden en verbeteren. Zo profiteert iedereen mee en houden we de Plantage groen, vriendelijk en cultureel; als een oase in het centrum van onze stad.

Ik hoop ook jou binnenkort te kunnen begroeten als lid van ons netwerk.

Cathelijne Broers,
voorzitter van de culturele
initiatiefnemers van
De Plantage

Een kleine historie van onze buurt

In 1663 werd het gebied rond het huidige ARTIS tijdens de stadsuitbreiding (de vierde uitleg) van Amsterdam binnen de stadswal van de stad gebracht. Omdat er weinig interesse was om de percelen te kopen, werden er tuinen en lusthoven aangelegd. Bebouwing was aanvankelijk niet de bedoeling, maar tijdelijke constructies werden getolereerd. Later werden de Amstelhof (nu Hermitage), het Gebouw van Barmhartigheid of Occo's Hofje, en de Hortus Botanicus (1682) er gevestigd. In 1838 opende het Koninklijk Zoölogisch Genootschap Natura Artis Magistra ("de natuur is de leermeesteres van de kunst") de dierentuin Artis. Pas na 1860 raakte het gebied meer bebouwd en werd het een woonwijk en een uitgaansbuurt met vermaak en theaters. Groen, cultuur, rust en ruimte zijn ook vandaag de dag nog kenmerken van De Plantage.

Ons buurt- manifest anno nu

De Plantage. Hier wordt geleefd en genoten, gewerkt en geleerd, ervaren, beleefd en herdacht, gezaaid en geoogst. En dat doen we samen. Zie het als een oase voor groen en natuur. Voor kunst en cultuur. Voor inspiratie en kennis. Voor rust, maar ook voor reuring.

In de Plantagebuurt houden we van balans, als een natuurlijk evenwicht dat continu verandert en toch hetzelfde blijft; tijdloos en vernieuwend.

Wat maakt deze buurt uitzonderlijk?

- Groen & Natuur
- Kennis & Inspiratie
- Rust & Reuring
- Oud & Nieuw

Bouw mee!
Meld je
aan bij het
netwerk van
De Plantage

In De Plantage

Groen & Natuur

Groen en lommerrijk

in onze, voor Amsterdamse begrippen groene buurt zijn meer dan tien parken, tuinen en plantsoenen, monumentale bomen (ouder dan 100 jaar) en groene rijksmonumenten.

Expeditie Zero Waste

wekelijks 45 vuilniswageningen minder; duurzaam afval inzamelen en verwerken door optimaal te scheiden en het met

energiezuinige boten op te halen. Dat komt de leefbaarheid in de buurt ten goede; het eerste succesvolle initiatief in Nederland op deze schaal in onze buurt.

Het oudste park van

Amsterdam het Wertheim-park werd in 1812 aangelegd en was een geschenk van Napoleon aan Amsterdam, overigens op eigen kosten van de stad. Het is een restant van de oorspronkelijke Plantage.

Een van de oudste dieren- tuinen van Europa

ARTIS is de oudste diertuin van Nederland: een groene oase van rust met 500 diersoorten, 200 boomsoorten en 28 monumentale gebouwen. Hier vind je ook ARTIS-Micropia, het eerste en enige microbenmuseum

ter wereld waar de onzichtbare wereld zichtbaar wordt gemaakt. ARTIS wil mensen inspireren en stimuleren om verantwoordelijk om te gaan met de natuur. Het park is inmiddels petflesvrij en zal ook dit jaar rookvrij worden.

Een tropisch paradijs in hartje Amsterdam

dat is de Hortus Botanicus (oorspronkelijk uit 1638), met op 1,2 hectare meer dan zesduizend tropische en inheemse bomen en planten in een buitentuin en in verschillende kassen met eigen klimaten.

Energie niet alleen het terugdringen van energiegebruik en het gezamenlijk inkopen van energie, binnenkort wordt in De Plantage de energie ook samen duurzaam opgewekt. Zonnepanelen? Warmte- en koude uitwisseling? Of zelfs een eigen windmolen? Dromen mag, doen moet!

In De Plantage Kennis & Inspiratie

Roeterseiland de campus van de Universiteit van Amsterdam en thuisbasis voor drie faculteiten en tienduizenden studenten en medewerkers met interesse voor economie, recht, gedrag en maatschappij en wetenschap. Interactie met de stad hoort bij het academische leven. Met onder veel meer CREA, het cultureel studentencentrum.

Oneindig veel culturele hotspots waaronder musea, een stadsdierentuin, een botanische tuin, theaters, een art house bioscoop, kunstgaleries, art communities en nog meer. Goed voor tentoonstellingen, evenementen en voorstellingen van wereldformaat; kennis en inspiratie op elk vlak!

Geschiedenis op straat tot aan de Tweede Wereldoorlog behoorde een aanzienlijk percentage van de buurtbewoners tot de joodse burgerij. De geschiedenis en kennis over de joodse cultuur en tradities zijn te vinden op maar liefst zes locaties op één vierkante kilometer; in het Joods Cultureel Kwartier, dat bestaat uit het Joods Historisch Museum en Kindermuseum,

De Nederlandsche Schouwburg, de Portugese Synagoge en het Nationaal Holocaust Museum, en in het Verzetmuseum.

Monumenten in de buurt zijn vele monumenten waar oorlog, verzet en slachtoffers herdacht kunnen worden. Zo is er de Nederlandsche Schouwburg, de Dokwerker, het Auschwitzmonument van schrijver en kunstenaar Jan Wolkers, en straks het Holocaust Namenmonument aan de Weesperstraat.

Verhalen over mensen en culturele diversiteit de voorwerpen uit de collectie van het Tropenmuseum vertellen over liefhebben, rouwen, vieren, versieren of vechten; verhalen die cultuur- en mensbepaald zijn.

De Knowledge Mile als kennispartner een community van bewoners, studenten en bedrijven tussen het Amstelplein en het stadhuis, met de ambitie om samen de stad van morgen vorm te geven en het leef- en werkklimaat te verbeteren.

In De Plantage

Rust & Reuring

Culturele evenementen

Bestaande zoals Museumnacht, Hortusfestival Jazz in de Plantage, Light Festival, Witte Nacht, Hortus Winternights, Winteravonden Hermitage, Ketikoti Festival en het Buurtheest Wertheimpark. Maar ook nieuwe; ideeën genoeg!

De Nationale Opera & Ballet

Dit theater is speciaal gebouwd voor het opvoeren van opera's, balletten en andere vormen van muziektheater. Het is de thuisbasis van de Nationale Opera en het Nationale Ballet, en als nationaal en internationaal opererend instituut behoort het tot de top vijf van de wereld.

Euwenoudbruin café Eik en Linde

In de wereld van de bruine cafés een begrip, met zijn rijke geschiedenis, gezellige stamgasten, oude jazz en zacht klikkende biljartballen op de achtergrond. Voor een rustige lunch overdag en rumoer en vertier in de avond. En er zijn natuurlijk nog veel meer mooie cafés, terrassen en restaurants in De Plantage.

Grootste museumrichtheid van Amsterdam

De culturele initiatiefnemers van De Plantage trekken zo'n vijf miljoen bezoekers per jaar en liggen op loopafstand van elkaar. Je hoeft bijna nooit in de rij te staan en er zijn maar liefst drie kindermusea. Van kunst tot wetenschap, van geschiedenis tot natuur.

Plantage by Night

Ook 's avonds is er rust en reuring. In theater Carré bijvoorbeeld, misschien wel het beroemdste theater van Nederland. De glitter en glamour van vroeger is er nog altijd wanneer je op het rood fluweel geniet van pop, opera, dans, komedie en zelfs van acrobatiek of circus.

In De Plantage

Oud & Nieuw

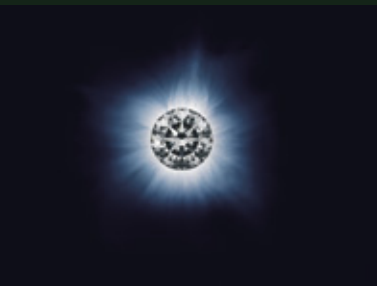
De oudste vlooiemarkt in Amsterdam het legendarische Waterlooplein is misschien wel de leukste en gezelligste markt van hartje Amsterdam, en 'vintage all-over'.

Droom duurzaam het nieuwe Hyatt Regency Hotel aan de Sarphatistraat heeft een BREEAM Excellent certificaat voor duurzaamheid, met de hoogste score ooit voor een Nederlands hotel. Foto's uit de Hortus

decoreren de 211 kamers en vijftien suites en het groen uit De Plantage was de inspiratie voor het interieur van de hal en het restaurant.

Artisplein loop het plein open, je waant je buiten Amsterdam; een oase van rust, ruimte en groen, midden in de stad. Je hoort alleen de geluiden van ARTIS, je kijkt uit op de flamingo's en je hebt er geen kaartje voor nodig.

Rembrandt als oude buur en niemand minder. Hij woonde in De Plantage! Ontmoet hem in het huis waar hij woonde en werkte. Museum Het Rembrandthuis vertelt het verhaal van de schilder, mens, verzamelaar, ondernemer en Amsterdammer Rembrandt.

Veelzijdig Oosterpark

Uitgestrekte grasvelden, een pierenbadje, skatepark en speeltuin, meanderende waterpartijen en in de zomer evenementen en concerten, ook tijdens zwoele avonden. Voor een potje voetbal op de grasvelden of een zomerse picknick bij een van de beekjes.

Diamantslijpen

Dit eeuwenoude ambacht heeft een lange historie in Amsterdam. Het komt tot leven in de grote fabriek uit 1870-1880 aan de Nieuwe Uilenburgerstraat, nu van GASSAN Diamonds. Daar worden nog steeds diamanten geslepen en verkocht. Doe eens een gratis rondleiding: letterlijk en figuurlijk een schitterende ervaring.

Hermitage Amsterdam

Drie musea onder één dak in het oude gebouw van de Amstelhof uit 1681, dat driehonderd jaar dienst deed als verpleeghuis. Deze dependance van de Hermitage in Sint-Petersburg presenteert tentoonstellingen met topstukken uit Rusland. Onder hetzelfde dak de portretgalerij 'Hollanders van de Gouden eeuw' met collectie van het Amsterdam Museum en het Rijksmuseum, en het Outsider Art Museum. In de prachtige binnentuin is het goed toeven op het terras.

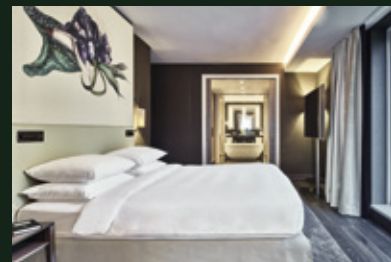
Ooit de grootste synagoge ter wereld

De majestueuze Portugese Synagoge stamt uit de zeventiende eeuw. Nog altijd in gebruik als gebedshuis, maar ook opengesteld voor het publiek en voor Kaarslichtconcerten. Onder de bijgebouwen bevinden zich schatkamers met een unieke collectie van zilver, goud en zijde. Ook is er de oudste nog functionerende joodse bibliotheek ter wereld te vinden.

Bij het Oosterdok

Aan de rand van De Plantage ligt Het Scheepvaartmuseum,

in het monumentale pand van het voormalig 's Lands Zeemagazijn. Je vindt er de op een na grootste maritieme collectie ter wereld. Aan de steiger ligt het pronkstuk; een exacte kopie van het beroemde VOC-schip De Amsterdam dat in 1749

“Door collectief als gebied samen te werken, is De Plantage een voorloper op duurzaamheid en vergroten we onze impact.”

Remco Wagemakers
Projectleider
Duurzaam
Plantage

Samen kom je verder Duurzaamheid

Met het buurtnetwerk De Plantage willen culturele instellingen, ondernemers zoals hotels, cafés en restaurants, studenten, bewonersverenigingen en gemeente samen zorgen voor een sfeervolle, leefbare en groene, duurzame buurt. En daarvoor heb je plannen nodig:

Ambities Duurzaam Plantage 2019-2020

- Zonnepanelen + stroom delen met burens, bewoners en bedrijven
- Behouden en uitbreiden van uitstraling groene buurt
- Meer deelnemers Zero Waste Expeditie Plantage
- Gezamenlijke inkoop van LED-lampen
- Lessen over afvalscheiding op scholen
- Advies op maat over verduurzaming van organisaties

Niet alleen praten, vooral doen en delen!

Een succesvol duurzaamheidsproject dat al in De Plantage tot stand kwam, is de Warmte Koude Opslag (WKO) tussen de Hortus Botanicus en de Hermitage Amsterdam. De warmte uit de Hermitage warmt de kassen van de Hortus op. Het water uit de Hortus verkoelt de Hermitage. Het resultaat? Hermitage heeft nauwelijks nog gas nodig en de Hortus gebruikt 65 % minder gas.

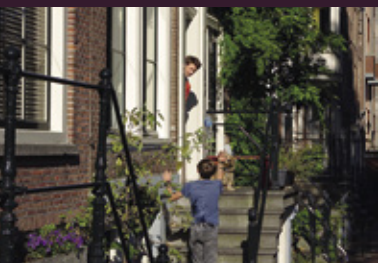

Samen kom je verder

Gebiedsontwikkeling & Kansen

Word lid
en bouw mee
aan de fijnste
en groenste
buurt van
Amsterdam

Een sterk lokaal netwerk biedt de kans om het heft in eigen hand te nemen. De bezoeker die van cultuur en natuur houdt, is van harte welkom. Samen genieten, werken en leven we in de prachtige Plantage.

Dus bezoekers en gasten, geniet van onze Oase van Amsterdam! Maar graag met respect voor de buurt, het groen, de rust en ruimte, de mensen en de sfeer. Zo streven we samen naar balans en houden we de buurt levendig én leefbaar.

Plannen voor gebiedsontwikkeling

- een **website** en social media met actuele informatie over en voor De Plantage
- **mini-magazine** over en voor de buurt en bezoekers
- een **gebiedskaart** als visitekaartje in 2019
- samenwerking bij **events** en programmering
- kansen voor een event-bureau, **last minute ticket-service** e.a.

Vindelkaar in De Plantage

Het is fijn wanneer we elkaar leren kennen in het netwerk en er mooie samenwerkingen ontstaan waar burens en bezoekers van kunnen genieten.

Gewoon een voorbeeld

Neem nou Willem's Wermoed. De zoektocht naar 's werelds eerste Nederlandse vermout begon in De Plantage: de vermout kwam op smaak met kruiden uit de Hortus. Bij Borrl Kitchen op de Plantage Kerklaan schenken ze bijvoorbeeld de cocktail Amsterdam Negroni van Willem's Wermoed.

Meedoen?

Als onderneming, vereniging, instelling, organisatie of ander collectief?

Meld je aan voor het netwerk
De Plantage via deplantage.amsterdam/lid-worden

Met het lidmaatschap draag je bij aan de realisatie van de duurzaamheidsprojecten in de buurt en word je onderdeel van een sterk en ondernemend buurtnetwerk.

Hoe?

- Volg de projecten in het netwerk op het besloten digitaal platform.
- Stem mee via polls over plannen, focus, activiteiten en stappen.
- Upload zelf je events, nieuwtjes en tips voor publicatie op deplantage.amsterdam, de site waar jouw gegevens natuurlijk ook op staan.
- Maak gebruik van het netwerk en de contacten.

- Laat je inspireren door verhalen en tips uit de buurt, via de nieuwsbrief, social media of het nieuwe Plantage magazine.
- Ontmoet elkaar ten minste twee keer per jaar op de netwerkavond.

Wil je je aanmelden, heb je een vraag of een leuk idee? Via info@deplantage.amsterdam helpt het Plantage team je graag verder.

Of kijk op deplantage.amsterdam of facebook.com/plantageamsterdam